

Als je van hout houdt

Vaktaal

Oscillator

Het centrale onderdeel van een synth, dat een doorklinkende elektronische golfvorm produceert

VCA

Voltage Controlled Amplifier. Zoals de naam suggereert gebruikt deze een voltage om verandering in volume en effecten als tremolo te creëren

VCF

Voltage Controlled Filter. Een filter waarvan de parameters door een voltage bestuurd worden

Veranderlijke situaties

De laatste vijftien jaar zijn constant pogingen ondernomen om de MiniMoog met Midi te kunnen besturen. De eerste pogingen waren heel eenvoudig en behelsden een Midi-to-CV

converter om de juiste noten te triggeren. Voor de gevorderde gebruikers was er een driekanaals converter die ook VCA en VCF kon controleren via de inputs aan de achterkant van de MiniMoog.

End jaren tachtig ontwikkelde een Californisch bedrijf genaamd Studio Electronics de rackmount MidiMoog. Dit was een echte MiniMoog die de jongens van SE in stukjes hadden gehakt en hadden voorzien van nieuwe functies zoals een aparte LFO en oscillator sync. De MidiMoog klonk goed, maar teveel

→ MiniMoog, klinken geen twee MiniMoogs hetzelfde. Als je dit meeneemt in het oordeel, zijn de verschillen tussen deze twee Moogs niet significant. Ik denk zelfs, dat als je een dozijn MiniMoogs op een rij zet, je de nieuwe er niet uit kunt halen, behalve door te kijken. Met andere woorden, de nieuwe MiniMoog is inderdaad een MiniMoog.

Er zijn echter vier features die deze Moog onderscheiden van de oude. De eerste is pulsbreedtemodulatie op oscillator 1 en 2. De rate hiervan wordt bepaald door oscillator 3 in LFO Mode, dus dit is vrij beperkt als je PWM en bijvoorbeeld vibrato regelmatig wilt gebruiken. Toch is het een welkome aanvulling die het mogelijk maakt nog rijkere sounds dan vroeger te creëren. De tweede update is de toevoeging van een Transpose functie. Hiermee schakel je het hele instrument (niet alleen de oscillators) een oktaaf omhoog of omlaag waardoor je in feite 68 in plaats van 44 toetsen hebt.

Mini & Midi

De derde verbetering is misschien wel de belangrijkste: de toevoeging van Midi. De Midi implementatie van de nieuwe MiniMoog is eenvoudig, maar voorziet wel in alle basisfuncties. Naast note on/off zijn er zes controllers voor glide on/off, portamento time, pitch bend, modulatie, VCF cut-off en VCA gain. Het belangrijkste is echter de ontvangst van aanslagsterkte (waarmee je zowel de VCA als de filter cut-off kunt aansturen) en de ontvangst van pressure, waar je de modulatiesterkte mee kunt beïnvloeden. Natuurlijk is de MiniMoog niet ontworpen met deze functies dus op sommige punten zijn ze een beetje 'er op geplakt'. Wanneer ze meer in het apparaat geïntegreerd hadden moeten worden, had men de filosofie van het laten herleven van de

MiniMoog moeten loslaten. Er zijn nog een paar kleine probleempjes met de implementatie, maar als je het mij vraagt is een aanslaggevoelige MiniMoog helemaal te gek.

Als je zou willen dat de MiniMoog de VCA en VCF controllers naar een sequencer stuurt vanaf het frontpaneel, dan heb je pech. De Midi boodschappen worden gegenereerd met behulp van de pedal inputs op de achterzijde. Als je roch kritisch wordt, kun je ook vragen waarom de knoppen geen SysEx kunnen genereren zoals bijvoorbeeld op een Juno 106. Maar wie wil er nu zeuren? Deze Midi specificatie zal in de praktijk gewoon voldoen en ik heb niet de indruk dat veel spelers het een beperking zullen vinden.

Uitendelijk komen we op een rij van vier dipswitches op de achterzijde van het instrument. Drie ervan werken al, terwijl een vierde is bedoeld voor toekomstige uitbreidingen. Op dit moment schakelt switch 2 de aanslaggevoeligheid aan en uit, 3 schakelt tussen single triggering zoals op het origineel en multi-triggering (dat vil zeggen: wanneer je maar één toets aanslaat) en met 4 beperk je het pitchwiel tot een hele toon, de meest gebruikte interval.

In de tijd dat ik de nieuwe Moog had, ontdekte ik maar twee problemen. Het eerste heeft te maken met een truuik die MiniMoog spelers toepasten. Als je de low-output neemt en die in de externe input stopt krijg je een oversturing van het filter, waardoor de klank nog vetter wordt. Er is een reeks aan input levels en andere settings waarbij de truuik goed werkt, maar het resultaat is niet zo goed als op het origineel.

Het tweede probleem is misschien triviaal, maar als de MiniMoog neergeklapt is kun je er geen stroomkabel op aansluiten. Er zullen echter maar een paar mensen zijn die zich daar aan storen. Moog Music is op de hoogte van de problemen en Winter heeft toegezegd ze zo snel mogelijk op te lossen.

Een zaak van het hart

Het reviewen van de nieuwe MiniMoog was een genot. Alles wat we ons nu nog hoeven af te vragen is of in 1998 een MiniMoog nog f 4 899,-/Bfr. 97 980 waard is. Misschien niet, als je hem vergelijkt met de stroom aan 303-klonen en analoge rackversies die nu beschikbaar is - maar dat is een andere klasse.

Misschien niet, als je hem vergelijkt met digitale megasynths zoals de Korg Z1 en de Novation Supernova, die beiden wel in dezelfde prijsklasse liggen. Het is een groot verschil. Deze digitale instrumenten zijn polyfoon en hebben een potentieel aan geluiden waar Bob Moog alleen maar van kon dromen, toen hij de MiniMoog ontwierp. En misschien nog belangrijker: de analoge modellng geluiden van deze jongens komen akelig dicht in de buurt van een MiniMoog. Hoe kun je het dan goedpraten om zoveel geld uit te geven voor zo'n eenvoudig instrument? Dat kun je niet. Als je gewoon een beetje logisch nadenkt zou een tweedehands MiniMoog zo'n duizend piek waard moeten zijn, en een nieuwe niet meer dan f 1500,-. Maar met logisch nadenken kom je er niet in dit geval - als je je hart laat spreken weet je dat dit een klassieker is. Een MiniMoog schreeuwt erom om bespeld te worden en je kunt er bijna niet vanaf blijven.

Als jij dus iemand bent die vier mille uit zou geven aan een tweedehands MiniMoog, of nog meer aan een exemplaar met Midi, dan moet je deze nieuwe maar eens heel, heel goed bekijken. Dit zijn geen →

imitaties, dit is het echte werk. Het extra geld weegt ruimschoots op tegen een opgewaardeerd, prachting gemaakt instrument (kijk maar eens van binnen!) met garantie en de steun van een gezonde fabrikant.

Moog Music heeft zelfs zoveel vertrouwen in het instrument dat ze de tuning en scaling controls van de achterzijde hebben gehaald en in plaats daarvan gratis twee maal per jaar een afslerbeurt aanbieden mocht je die ooit nodig hebben. Voor een klein bedrag krijg je zelfs een extra lange garantie die overdraagbaar is op een volgende eigenaar mocht je ooit het idiotie idee krijgen om je Moog te verkopen.

Herrijzenis van een legende

Moog Music Ltd maakte zichzelf bekend in mei '98 en het is een compliment waard dat ze twee maanden later al de eerste units verkochten in Engeland en Japan. De Japanse importeur wilde alle gefabriceerde exemplaren hebben, maar Winter besloot het te beperken tot 50%. Een dergelijk zakelijk succes is het bedrijf gegund. De eerste Moog Music werd overgenomen deels door slechte bedrijfsvoering.

Later ging ook de nieuwe eigenaar failliet door de concurrentie met beter geleide ondernemingen zoals Sequential, Oberheim, Roland en vooral Yamaha. Ironisch genoeg gingen later ook Sequential en Oberheim op de fles, hergeen bewijst dat de Japanners toch het best goede ideeën in geld weten om te zetten.

En wat moeten we met Bob Moog zelf? Zijn advocaten hebben contact gehad met die van Winter en alles is volkomen legaal. Winter vertelde me: "Het is ergens ook wel jammer dat de naam van Bob Moog aan de producten vast zit. Uiteindelijk is het voor veel mensen toch niet meer dan een synthesizermerk. Als er ergens een meneer Sony rondloopt, ben ik benieuwd wat hij vindt van al die produkten met zijn naam erop. Het belangrijkste is dat we Moog's naam

Nog steeds in vuur en vlam

De eindredacteur heeft me gewaarschuwd dat ik niet eindelijk over Keith Emerson, Jon Lord en Rick Wakeman mag ouwehoeren. Dat hoeft ook niet gelukkig, want MiniMoogs zijn gebruikt door zo'n beetje iedereen vanaf 1970. En het is niet eens het aantal mensen dat zo indrukwekkend is, het is de enorme reeks verschillende sounds. Herinner je je Jan Hammer's lead gitaar sounds in Miami Vice nog? Een MiniMoog. Ben jij hip genoeg om de glaarsynthizer van John McLaughlin te herkennen? Dat waren zes MiniMoogs. De jazz solo's van George Duke, Billy Cobham of Chick Corea, de elektronica van Tangerine Dream, Devo en Kraftwerk of de muziek van The Orb en The Prodigy? Jawel... niet te vermijden, die MiniMoogs.

Hoewel de MiniMoog oorspronkelijk werd ontwikkeld als lead instrument wordt hij tegenwoordig vooral voor bassen gebruikt. Luister eens naar het merendeel van de Madonna tracks. Al die strakke, punchy basslines... een MiniMoog. Als je echter nog steeds in bent voor shows

Ikonen & idolen

Voor de MiniMoog was er geen synthesizer die je snel kon inschakelen en meteen kon bespelen. Toen de MiniMoog verscheen wilde iedereen hem dan ook voor alles gebruiken. Het beste bewijs hiervan is het patch-book dat later werd meegeleverd met het instrument. Gitaar, harsichord, piano, wool, fluit, klarinet, hobo, fagot, trompet, trombone, tuba... het boek neemt je mee door het hele orkest. Naar moderne maatstaven zijn dit armzalige weergaves van de originele instrumenten. Ze doen je er misschien vaag aan denken en zijn expressief, maar anno 1998 ga je er niemand mee foppen. Nog minder interessant zijn de percussiegeluiden en de matige serie sound

niet door het slijk halen. In tegendeel: we houden een deel van zijn schepping in ere, de MiniMoog en modules voor de System 55. In de toekomst gaan we ons bezighouden met de Moog 12-stage Phaser en andere effecten, en op dit moment werken we aan een rackmount low-pass-filter-

met-envelope-generator-met-enveloppe-follower module met Moog karakteristieken. Ik hoop dat het duidelijk is dat we geen slaatje proberen te slaan uit de naam Moog, maar dat we Moog juist in leven willen houden. Wij pikken de draad

weer op waar Moog en Norlin 'm hebben laten liggen". Een ding is zeker: De nieuwe MiniMoog is inderdaad een MiniMoog. Als de Taurus 1 pedalen van Winter ook maar half zo goed zijn sta ik vooraan in de rij. Zei ik Taurus pedalen? Oeps, ik was van plan dat nieuws voor mezelf te houden...

Knoppen omhoog en gáán met die handel

Originele perspex pitch bend-wielen

Moog MiniMoog

Analoge monosynth

f 4899,-/Bfr. 97 980 (t. 1 199)

Moog Music Ltd. 00 44 1222 883 993

Web site: <http://www.moog-music.com>

Mogelijkheden

Gebbruiksgemak

Resultaat

Waar voor je geld

EM

WAARDE

92%

Het is een MiniMoog. Als dat is wat je wilt, dan kun je het krijgen. Dat zegt genoeg.

en solo's, kun je proberen een 'split' model te vinden (met aparte controls & toetsenbord) en Gary Wright of de toetsenist van Chic na gaan doen. Doe maar niet eigenlijk.

Bob Moog, Keith Emerson, en heel veel draadjes

